

Sygn. akt XVII AmE 24/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **A. A. i I. A. Spółki Jawnej z siedzibą w miejscowości K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o ustalenie opłaty z tytułu koncesji

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 21 listopada 2016 r., znak (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od powoda (...) A. A. i I. A. Spółki Jawnej z siedzibą w miejscowości K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 24/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 21 listopada 2016 r., znak: (...), na podstawie art. 34 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) oraz w zw. z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w zw. z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r., Nr 60, poz. 387 z późn. zm.) oraz w zw. z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2015, poz. 613, z późn. zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej, ustalił dla (...) A. A. I I. A. SP. J., dalej „Przedsiębiorca”, opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym-LPG, udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25/01/2011, znak: (...) na kwotę 7.672 zł (słownie: siedem tysięcy sześćset siedemdziesiąt dwa złote).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) A. A. I I. A. SP. J. z siedzibą w miejscowości K., zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

(1) nieprawidłową wykładnię i błędne zastosowanie art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 oraz nieprawidłowe zastosowanie § 3 ust. 3 i § 6 ust. 4 w związku z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa, polegającą na przyjęciu, iż Powód nie uiścił opłaty koncesyjnej za rok 2011;

(2) naruszenie określonej w art. 122 ordynacji podatkowej zasady prawdy obiektywnej oraz naruszenie przepisów postępowania podatkowego tj. art. 187 § 1 ordynacji podatkowej poprzez niewyczerpujące zebranie i rozpatrzenie zebranego w sprawie materiału dowodowego;

(3) naruszenie zasady uwzględniania z urzędu interesu publicznego i słusznego interesu obywateli poprzez rażąca niezasadność wydanej decyzji;

(4) naruszenie określonej w art. 121 § 2 i 1 ordynacji podatkowej zasady prowadzenia postępowania podatkowego w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych poprzez:

a) niewykazanie w uzasadnieniu, na jakich dowodach organ oparł się, wydając przedmiotową decyzję;

b) naruszenie obowiązku udzielania niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania.

Mając na uwadze powyższe zarzuty odwołujący wniósł o:

1. uchylenie w całości decyzji z dnia 21 listopada 2016 r. wydanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

2. rozpoznanie sprawy także pod nieobecność Strony Powodowej;

3. wstrzymanie wykonania przedmiotowej decyzji do czasu rozstrzygnięcia spraw

4. zasądzenie od Pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Z ostrożności procesowej, na zasadzie art. 479⁽⁴⁸⁾ kodeksu postępowania cywilnego wnoszę, aby Prezes Urzędu Regulacji uchylił decyzję z dnia 21 listopada 2016 r. o Nr (...), a ponadto wniósł o przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do odwołania na okoliczności wskazane w uzasadnieniu odwołania, tj.

1) decyzja Prezesa URE z 27 października 2004 r., (...);

2) decyzja Prezesa URE z 25 stycznia 2011 r., (...);

3) decyzja Prezesa URE z 21 listopada 2016 r., (...);

4) kwestionariusz do opłat z tytułu koncesji za rok 2011 (przychody za rok 2010);

5) kwestionariusz do opłat z tytułu koncesji za rok 2012 (przychody za rok 2011);

6) kwestionariusz do opłat z tytułu koncesji za rok 2013 (przychody za rok 2012);

7) formularz opłaty z tytułu udzielonej koncesji (rozliczenie przychodu osiągniętego w roku 2013);

8) formularz opłaty z tytułu udzielonej koncesji (rozliczenie przychodu osiągniętego w roku 2014);

9) bankowe potwierdzenie uiszczenia opłaty za lata 2011-2014.

10) zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 19 lipca 2016 r., Nr (...)

11) wezwaniem do zapłaty z dnia 28 września 2016 r. Nr (...).

W uzasadnieniu odwołania powód podniósł m.in., że nie zachodzą okoliczności uzasadniające ustalenie przez pozwanego opłaty koncesyjnej, ponieważ „Strona Powodowa została wezwana do uiszczenia opłaty z tytułu udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi za rok 2010, pomimo iż uiszczyła ona w całości i terminowo opłatę koncesyjną za ten rok kalendarzowy”. Ponadto podniósł, że opłata koncesyjna ustalona przez Prezesa URE w zaskarżonej decyzji stanowi opłatę nienależną, stąd brak jest podstaw do jej uiszczenia.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

- 1) oddalenie odwołania,
- 2) przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych przez Prezesa URE w toku przedmiotowego postępowania administracyjnego - na okoliczność prawidłowości zaskarżonej decyzji,
- 3) zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 24 stycznia 2001 r. Nr o (...) udzielono Stronie Powodowej koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres do dnia 21 stycznia 2011 r. **/okoliczność wskazana przez powoda w odwołaniu, k. 11 akt sąd./**

Przedsiębiorcy (...) A. A. I I. A. SP. J. z siedzibą w miejscowości K. została udzielona koncesja decyzją z dnia 25 stycznia 2011 r., znak: (...), na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym-LPG na okres od 1 lutego 2011 r. do dnia 1 lutego 2026 r. **/k. 31-37, k. 38-39 akt sąd./**

Udzielenie powyższej koncesji, obligowało przedsiębiorcę go do wniesienia z tego tytułu opłaty, zwanej dalej też „opłatą koncesyjną” - zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie opłat”. **/okoliczność bezsporna/**

Opłata koncesyjna powinna zostać obliczona przez Przedsiębiorcę i wniesiona na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki w terminie do 30 dni od dnia wydania mu koncesji. Prezes URE ustalił, że do tego dnia nie wpłynęła na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki opłata koncesyjna. **/okoliczność bezsporna/**

Przedsiębiorca w roku poprzedzającym udzielenie powyższej koncesji, tj. w 2010 roku, uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości 19.180.157,66 zł, co wynika z Formularza opłaty koncesyjnej. **/k. 21 akt sąd./**

Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do wniesienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego pisma opłaty wraz z odsetkami z tytułu udzielonej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym - (...) oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia. **/k. 38-39 akt sąd./**

Pomimo powyższego wezwania, Przedsiębiorca pismem z dnia 11 maja 2016 r. odmówił uiszczenia opłaty i przedstawił negatywne stanowisko co do żądania uiszczenia opłaty w odpowiedzi na wezwanie. **/k. 54-55 akt sąd./**

Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej. Jednocześnie Przedsiębiorca został wezwany do złożenia stosownych wyjaśnień i nadesłania dokumentów, tj. wypełnionego formularza dotyczącego wyliczenia opłaty koncesyjnej (który to formularz został przekazany Przedsiębiorcy z wezwaniem do wniesienia opłaty koncesyjnej) oraz potwierdzenia uiszczenia

przedmiotowej opłaty na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki. Ponadto, Przedsiębiorca zgodnie z art. 77 § 4 k.p.a., został poinformowany o faktach znanych Prezesowi URE z urzędu, tj. o wysokości przychodów osiągniętych przez Przedsiębiorcę w roku poprzedzającym udzielenie mu w dniu 25 stycznia 2011 r. koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym - (...). **/k. 52-53 akt sąd./**

W odpowiedzi, Przedsiębiorca pismem z dnia 2 sierpnia 2016 r. podtrzymał swoje negatywne stanowisko w sprawie wskazując m.in., że nieprzerwanie przedsiębiorca prowadzi jedną działalność koncesyjną. **/k. 58-59 akt sąd./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, jak również dowody przedstawione w postępowaniu sądowym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220, ze zm.), przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, wnosi coroczną opłatę do budżetu państwa, obciążającą koszty jego działalności, zwaną dalej "opłatą koncesyjną".

Powyższe wyznacza obowiązek wnoszenia corocznych opłat koncesyjnych poprzez sam fakt uzyskania i posiadania ważnej koncesji oraz obliguje do uiszczenia opłaty koncesyjnej. Przedsiębiorstwa energetyczne, które uzyskały i posiadają koncesję udzieloną przez Prezesa URE na wykonywanie działalności gospodarczej, o której mowa w art. 32 P.e., mają obowiązek zatem wnoszenia pierwszej i kolejnych corocznych opłat do budżetu państwa.

Jeśli zaś chodzi o zasady, wysokość i sposób pobierania omawianej opłaty, kwestie te reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. Nr 60, poz. 387, ze zm.).

Należy wskazać, że opłata z tytułu posiadania koncesji jest opłatą płatną z góry, a jej wysokość ustala się na podstawie przychodów osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty. Podmiot posiadający koncesję w danym roku (od 1 stycznia) zobowiązany jest uiścić zatem „całą” opłatę koncesyjną za ten rok w wysokości wynikającej z przepisu § 1 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, niezależnie od faktu, że przed upływem terminu płatności opłaty (31 marca) koncesja taka została cofnięta lub wygasła (to ostatnie miało miejsce w przedmiotowej sprawie, chodzi o koncesję z 2001 roku, która wydana została na okres do 21 stycznia 2011 r.).

Opłata ta ma charakter opłaty administracyjnej i każde przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji jest obowiązane do jej uiszczenia. Wynika to z samego faktu uzyskania i posiadania ważnej koncesji. Opłaty koncesyjne są wnoszone do budżetu państwa, na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki i stanowią dochód tego budżetu. Należą one do tzw. niepodatkowych należności budżetu państwa. Zakwalifikowanie opłat koncesyjnych w taki sposób skutkuje tym, iż zgodnie z art. 2 § 2 ordynacji podatkowej do opłat tych stosuje się przepisy działu III ordynacji podatkowej "Zobowiązania podatkowe".

Zgodnie z powyższym, do realizacji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zadań wynikających z konieczności egzekwowania realizacji obowiązku sformułowanego w art. 34 Prawa energetycznego stosuje się przepisy ordynacji podatkowej w zakresie takim jak: powstanie zobowiązania oraz jego wygaśnięcie, naliczanie odsetek za zwłokę, jak również ulg w spłacie opłaty koncesyjnej, przedawnienia zobowiązania wynikającego z art. 34 Prawa energetycznego, nadpłaty opłaty koncesyjnej oraz praw i obowiązków następców prawnych oraz podmiotów przekształconych [Muras Zdzisław (red.), Swora Mariusz, Prawo energetyczne. Komentarz do art. 12-72, Tom II. wyd. II, Opublikowano: WK 2016].

Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia wysokość corocznej opłaty wnoszonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego uzyskanych ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie jego działalności objętej koncesją osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty, oraz współczynników opłat określonych tabelą stanowiącą załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie natomiast z § 4 ust. 1 rozporządzenia opłatę wnosi się w terminie do 31 marca każdego roku. Ustawa prawo energetyczne statuuje zatem coroczny obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej, który powstaje 1 stycznia każdego roku, a rozporządzenie określa termin jej płatności.

Zwrócenia uwagi wymaga, że opłata ta jest uiszczana w związku z przyznaniem praw wynikających z treści koncesji, nie odnosi się jednak ona do faktycznego wykonywania działalności koncesjonowanej lecz do hipotetycznej możliwości jej wykonywania, na co wskazuje moment jej uiszczenia tj. z góry za cały rok oraz oderwanie wartości opłaty od faktycznie zrealizowanych w danym roku obrotów, a ustalenie jej na podstawie obrotu z roku poprzedniego. Opłata ta nie jest zatem świadczeniem przedsiębiorstwa energetycznego, które wnosi ono proporcjonalnie do okresu, w którym korzysta z udzielonej sobie koncesji. Jakkolwiek stanowi ona wprawdzie w pewnym sensie swoistą cenę za prawo prowadzenia działalności koncesjonowanej, to nie jest ustalana w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności koncesji ani też nie pozostaje w związku z realnie osiąganym przychodem w roku w którym powstał obowiązek zapłaty opłaty. W związku z tym, zdaniem Sądu, opłata koncesyjna stanowiąc jednorazową opłatę za wykonywanie działalności w danym roku kalendarzowym nie podlega także stopniowemu wykorzystaniu i nie może być ustalana proporcjonalnie do okresu w danym roku, w którym działalność faktycznie była wykonywana. Stanowisko takie zostało wielokrotnie wyrażone w orzecznictwie (tak np. wyrok SOKiK sygn. XVII AmE 52/15).

W razie, gdy opłata zostanie obliczona w sposób nieprawidłowy, Prezes URE wzywa przedsiębiorstwo energetyczne do ponownego jej obliczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W razie natomiast niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne terminu, o którym mowa w ust. 1, lub gdy opłata ponownie została obliczona w sposób nieprawidłowy - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki sam dokonuje obliczenia opłaty. Po dokonaniu obliczenia, o którym mowa w ust. 2, przedsiębiorstwo energetyczne wnosi niezwłocznie należną kwotę, albo Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwraca nadpłaconą kwotę.

Powyższe ma zastosowanie również w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie wnieśli opłaty w terminie określonym przez § 4. ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, tj. do dnia 31 marca każdego roku, z takim zastrzeżeniem, sformułowanym w ust. 2 oraz 3 omawianego przepisu, że w terminie do 30 dni od dnia wydania koncesji wnosi pierwszą opłatę przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji z urzędu, jak również przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji na wniosek, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie koncesji uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją.

W przedmiotowej sprawie, to na powódzie w sposób jednoznaczny ciążył obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej, w związku z udzieloną decyzją z dnia 25 stycznia 2011 r., znak: (...) w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym-LPG na okres od 1 lutego 2011 r. do dnia 1 lutego 2026 r. Powód wypełnia przesłanki określone w § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, tj. złożył wniosek o udzielenie mu koncesji, uzyskał decyzję o udzieleniu mu koncesji, prowadził przed wydaniem przedmiotowej decyzji działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi oraz uzyskał z tej działalności przychód, który stanowił podstawę obliczenia opłaty koncesyjnej. Z obowiązku tego nie zwalnia powoda uiszczenie w dniu 29 marca 2011 r. (k. 21 akt sąd.) opłaty od koncesji, udzielonej decyzją z dnia 24 stycznia 2001 r. Nr o (...) udzielono Stronie Powodowej koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres do dnia 21 stycznia 2011 r.

W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia – wbrew twierdzeniom powoda – z podwójnym naliczeniem opłaty koncesyjnej przez organ, ponieważ opłaty te uiszczane są z dwóch różnych tytułów.

Przedsiębiorca prowadzący działalność koncesjonowaną miał możliwość wystąpienia w trybie art. 39 P.e. o przedłużenie ważności koncesji. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest złożenie wniosku o przedłużenie jej ważności nie później niż 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Termin ten ma charakter materialnoprawny, a jego niezachowanie powoduje, że przedsiębiorca nie może skorzystać z uprawnienia do przedłużenia ważności koncesji przewidzianego w tym przepisie. W przypadku niezachowania przez koncesjonariusza terminu przewidzianego dla złożenia wniosku o przedłużenie ważności koncesji i konieczności wystąpienia o wydanie nowej koncesji, sytuacja koncesjonariusza będzie tożsama z sytuacją przedsiębiorcy ubiegającego się o wydanie koncesji po raz pierwszy. W każdym ze wskazanych przypadków wydanie decyzji udzielającej koncesji będzie wymagało od podmiotu zainteresowanego spełnienia przesłanek zawartych w art. 33 P.e., jak również uiszczenia opłaty koncesyjnej.

W konsekwencji należy stwierdzić, że powód nie skorzystał z uprawnienia do przedłużenia ważności posiadanej przez niego koncesji przewidzianej przez przepisy Prawa energetycznego, wystąpił natomiast o wydanie nowej decyzji 20 grudnia 2010 r., a zatem nie został zachowany 18-miesięczny termin dający możliwość przedłużenia podmiotowi dotychczasowej koncesji. Wniósł zatem o wydanie nowej koncesji.

Powyższe przesądza zatem o obowiązku uiszczenia opłaty również od „nowej” decyzji. Mając na uwadze to, iż powód nie wniósł opłaty koncesyjnej od wydanej decyzji w wymaganym przepisami terminie, należy stwierdzić, iż pozwany słusznie zastosował przepisy § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja. Zarzuty powoda należy zatem uznać za nieuzasadnione i brak jest podstawy prawnej do uchylenia zaskarżonej decyzji i umorzenia postępowania w sprawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. Do kosztów niezbędnych do celowej obrony zaliczono poniesione przez pozwanego koszty zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804), w brzmieniu ustalonym z dniem 26 października 2016 r.

SSO Bogdan Gierzyński